

Lad mig – det tror jeg man vil tillade mig – sige en særlig tak til hr. Jørgen Estrup for hans indlæg her i dag. Jeg er bekendt med, det formentlig var hr. Jørgen Estrups sidste tale fra Folketingets talerstol, inden han tiltræder andet arbejde, og det var som altid tænksomt og indsigtfuldt, og det er jo i det hele taget det, der har præget hr. Jørgen Estrups indlæg her i salen igennem årene. Og tak for det.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Udenrigsministeren sagde to ting, som jeg er glad for og enig i. Den ene er bemærkningen om, at det afgørende er den sociale og demokratiske udvikling. Det er den bedste garant.

Men det er klart, at der er en sammenhæng mellem mulighederne for især social udvikling og så, hvor mange penge der bliver brugt på våbensystemer. Der er en nøje sammenhæng. Og problemet er ikke, om USA har råd til det, og hvor mange fattige der er i USA. Problemet er, hvis det udløser et våbenkapløb, der trækker andre med.

Det fører mig så over til den anden bemærkning, hvor jeg sådan set også er enig i ministerens udgangspunkt og positiv over for, at udenrigsministeren, i modsætning til hvad vi har hørt fra en række partier her, Dansk Folkeparti, Venstre og Centrum-Demokraterne, klart slår fast, at ABM-traktaten kun kan ændres, hvis der er enighed mellem Rusland og USA, og at Danmark ikke vil acceptere en anden ændring end den, vi kan blive enige om.

Men problemet er jo, at det ikke fritager regeringen for at have en holdning til de ændringer, som de måtte komme med. Jeg ville i hvert fald ikke sætte min store lid til Rusland. Det tror jeg heller ikke at regeringen vil. Rusland er et land, som vel kan købes på mange områder, og problemet er, at selv hvis Rusland og USA bliver enige om nogle ændringer af ABM-traktaten, som f.eks. ikke har kinesernes opbakning, og det fører til et våbenkapløb fra Kinas side, som vil udløse, at Indien forsøger at følge med, hvilket udløser, at Pakistan forsøger at følge med, så vil vi have et våbenkapløb, hvor noget, som USA og Rusland kan blive enige om, i virkeligheden vil være dybt skadeligt for verdensudviklingen.

Derfor denne opfordring til regeringen om ikke bare at satse på, hvad Rusland og USA kan blive enige om, men på et eller andet tidspunkt at finde sine egne ben og have en holdning til

det og også fremlægge det i de internationale diskussioner.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, det har været en interessant debat, vi har haft i dag. Jeg synes stadig væk, at oplægget fra regeringen var for ukritisk og for svagt i forhold til de her planer, men på den anden side er det også vigtigt, at det i hvert fald er blevet understreget, at den danske regering går ind for, at internationale aftaler skal overholdes. O.k., noget andet ville måske også være lidt overraskende, men i betragtning af, hvad der er kommet af betragtninger fra partierne Venstre og Dansk Folkeparti og CD, så er det dog en positiv ting – man bliver jo fornøjet med lidt efterhånden – at den danske regering i hvert fald siger, at man skal overholde internationale aftaler. Godt nok.

Jeg er også enig i udenrigsministerens betragtninger til sidst omkring forholdet mellem militær sikkerhedspolitik og social sikkerhedspolitik. Ikke mindst i en debat, som vi har haft her i dag, er det vel vigtigt at have det perspektiv for øje: Hvor bruger vi pengene bedst? De her hundredvis af milliarder kroner, kunne vi bruge dem på en bedre måde ved, at vi forebyggede de konflikter, som opstår, og som i høj grad skyldes sociale forhold? Eller skal vi blive ved med at poste penge i højteknologisk forsvar, som i virkeligheden ikke hjælper ret meget og har den modsatte effekt? Den debat synes jeg også at vi skal have omkring de her ting, og det håber jeg også på at vi kan fortsætte med.

Jeg synes, der var nogle interessante indlæg, dels fra hr. Jørgen Estrup, dels fra hr. Per Stig Møller.

Hr. Jørgen Estrup, som formentlig holdt sin sidste tale her i dag, holdt en fremragende tale, synes jeg, hvor han jo netop ud fra en solidarisk holdning til NATO-samarbejdet, til det vestlige samarbejde, samtidig havde en kritisk distance til det her projekt og påpegede de problemer, der også er i det. Den tale var i virkeligheden ikke særlig anti-vestlig. Det var en tale, der bliver holdt af ledende partier i andre europæiske lande, Frankrig og Tyskland. Selv i Storbritannien er der en langt mere kritisk holdning til det her projekt, end det ofte kommer frem i den danske debat. Og jeg synes, det er vigtigt, at vi kan få en debat om de her ting, som vi forhåbentlig kan fortsætte, og som ikke udelukkende går på automatreflekserne – om man er for eller